

HRVATSKA NARODNA BANKA
Sektor platnog prometa
Direkcija za nadzor platnog prometa

Izveštaj
**"UPLATE GOTOVOG NOVCA U REPUBLICI HRVATSKOJ U KUNAMA PREMA OPISU NAČINA
PLAĆANJA"**

Podaci prikazani u ovom izvještaju prikupljeni su temeljem Odluke o obvezi dostavljanja podataka o platnom prometu i elektroničkom novcu (Narodne novine, broj 147/2013) i pripadajućih Uputa.

Ovaj izvještaj prikazuje podatke o broju i vrijednosti transakcija uplata gotovog novca korisnika platne usluge potrošača i nepotrošača u gotovom novcu u kunama izvršenih u korist svojih računa za plaćanje i ostalih "računa" te u korist računa za plaćanje i ostalih "računa" kreditnih institucija i to na šalterima, dnevno-noćnim trezorima, bankomatima/bankarskim kioscima i uređajima za podizanje gotovog novca (cash advance).

Ovaj izvještaj prikazuje podatke i o nalogima za plaćanje izvršenim u gotovom novcu u korist računa za plaćanje i ostalih "računa" drugih korisnika platne usluge te u korist računa za plaćanje i ostalih "računa" kreditnih institucija i to na šalterima i putem 2d barkoda, a u svrhu izvršenja kreditnih transfera, novčanih pošiljki i usluge plaćanja računa.

Podaci su u okviru svakog od navedenih opisa načina plaćanja tj. uplate prikazani i prema svrsi/načinu uplate putem koje je gotov novac uplaćen na račun za plaćanje i/ili ostali "račun" (gotov novac, kreditni transfer, usluga plaćanja računa, novčana pošiljka i platna kartica).

DEFINICIJE I OPISI

1. Potrošač

Potrošač jest fizička osoba koja u ugovorima o platnim uslugama obuhvaćenima Zakonom o platnom prometu (Narodne novine, broj 133/2009. i 136/2012.) djeluje izvan područja svoje gospodarske djelatnosti ili slobodnog zanimanja.

2. Nepotrošač

Nepotrošač jest pravna ili fizička osoba koja nije potrošač.

Uključuju se:

- pravne osobe (npr. trgovačka društva, ustanove, zadruge, udruge, zaklade i dr.), obrtnici i druge fizičke osobe koje obavljaju slobodna zanimanja ili gospodarsku djelatnost kad sklapaju ugovor o platnim uslugama unutar područja svoje gospodarske djelatnosti ili slobodnog zanimanja,
- subjekti koji nemaju pravnu sposobnost, a mogu biti vlasnici računa za plaćanje (npr. tijela državne uprave, predstavništva i dr.).

3. Uplata

Pojam "Uplata" podrazumijeva platnu transakciju polaganja gotovog novca korisnika platne usluge na svoj račun (transakcijski račun, drugi platni račun ili ostali "računi") koji vodi kreditna institucija ili na račun kreditne institucije (transakcijski račun, drugi platni račun ili ostali "računi").

Pojam polaganje gotovog novca obuhvaća platne transakcije polaganja gotovog novca na račun za plaćanje platnom karticom kao i polaganje kovanog novca na uređaju za zaprimanje kovanog novca.

Uključuju se i:

- uplate gotovog novca na račun korisnika platne usluge kada ga obavlja osoba koja je ujedno vlasnik računa, punomoćnik i/ili zakonski zastupnik;
- uplate gotovog novca na šalteru pri kojima se platna kartica (debitna, štedna i sl.) koristi isključivo u svrhu identifikacije platitelja a koji je ujedno vlasnik računa, punomoćnik i/ili zakonski zastupnik;
- polaganje gotovog novca u dnevno-noćni trezor kod kreditne institucije za odobrenje računa za plaćanje polagatelja koji vodi kreditna institucija;
- plaćanje naknada u gotovom novcu u korist kreditne institucije kada se plaćanje naknade može izdvojiti od platne transakcije kao posebna platna transakcija;
- plaćanje kamata, naknada i sl. u gotovom novcu u korist kreditne institucije;
- plaćanje rate kredita u gotovom novcu u korist kreditne institucije;
- plaćanje mjesečnih troškova za platnu karticu u gotovom novcu na šalteru kreditne institucije koji je ujedno izdavatelj te platne kartice;
- uplate utrška na šalterima;
- uplate gotovog novca korisnika platne usluge na svoj račun za plaćanje na bankomatu/bankarskom kiosku i uređaju za podizanje gotovog novca putem platne kartice;
- uplate kovanog novca na kovinomat u račun za plaćanje što je prikazano u okviru opisa načina plaćanja "Bankomat/bankarski kiosk";
- predaja gotovog novca na šalteru kreditne institucije radi izvršenja usluge novčane pošiljke;
- polaganje gotovog novca u korist računa za plaćanje korisnika platne usluge kada ga obavlja osoba koja nije vlasnik niti punomoćnik tog računa za plaćanje što je u ovom izvještaju prikazano u okviru svrhe/načina uplate "Kreditni transfer";
- plaćanje naloga za plaćanje u gotovom novcu u korist računa za plaćanje korisnika platne usluge što je u ovom izvještaju prikazano u okviru svrhe/načina uplate "Kreditni transfer";
- plaćanje naloga za plaćanje u gotovom novcu u korist računa kreditnih institucija što je u ovom izvještaju prikazano u okviru svrhe/načina uplate "Kreditni transfer"
- i dr.

4. Račun za plaćanje - transakcijski račun

Pojam "Račun za plaćanje - transakcijski račun" podrazumijeva tekući odnosno žiro-račun uređen Zakonom o platnom prometu otvoren kod kreditne institucije.

5. Račun za plaćanje - drugi platni račun

Pojam "Račun za plaćanje - drugi platni račun" podrazumijeva bilo koji račun koji vodi kreditna institucija na ime jednog ili više korisnika platnih usluga i koristi se za izvršavanje platnih transakcija, a ne može se svrstati u "Račun za plaćanje - transakcijski račun" i Ostali "računi";

6. Ostali "računi"

Pojam "Ostali računi" podrazumijeva sve ostale račune koji nisu svrstani pod "Račun za plaćanje – transakcijski račun" i "Račun za plaćanje – drugi platni račun". Sadržava sve račune koji nisu računi za plaćanje, kao što su oročeni depoziti, razna konta, partije i sl.

OPIS OSNOVNIH POLJA IZVJEŠTAJA

1. Red "Šalter - Gotov novac"

Red "Šalter - Gotov novac" prikazuje platne transakcije polaganja (uplate) gotovog novca na šalteru izvršenih na račune za plaćanje i ostale "račune" korisnika platne usluge kreditnih institucija i uplate korisnika platne usluge na račune za plaćanje i ostale "račune" kreditnih institucija.

2. Red "Šalter - Kreditni transfer"

Red "Šalter - Kreditni transfer" prikazuje platne transakcije polaganja gotovog novca na šalteru u korist računa za plaćanje korisnika platne usluge kada ga obavlja osoba koja nije vlasnik niti punomoćnik tog računa za plaćanje.

Prikazuje podatke i o nalogima za plaćanje izvršenim u gotovom novcu u korist računa za plaćanje korisnika platne usluge kao i u korist računa kreditnih institucija, što je u ovom izvještaju prikazano u okviru svrhe/načina uplate "Kreditni transfer";

3. Red "Šalter - Usluga plaćanja računa"

Red "Šalter - Usluga plaćanja računa" prikazuje podatke o nalogima za plaćanje izvršenim u gotovom novcu (najčešće komunalni računa) na šalteru kreditne institucije (ili preko osobe koja u ime i za račun radi za kreditnu instituciju), a koji su izvršeni kao usluga plaćanja računa.

Usluga plaćanja računa jest usluga kod koje Izvještajni obveznik na temelju ugovora s primateljem plaćanja prikuplja novčana sredstva platitelja, neovisno o načinu njihova prikupljanja, a prikupljeni iznos stavlja na raspolaganje primatelju plaćanja u vremenskim ciklusima određenima ugovorom (npr. račun za struju, vodu, plin i sl.), a u skladu s odredbama Zakona o platnom prometu koje određuju rokove izvršenja plaćanja.

4. Red "Šalter - Novčana pošiljka"

Red "Šalter - Novčana pošiljka" prikazuje podatke o predaji gotovog novca na šalteru koji se stavlja na raspolaganje kreditnoj instituciji (ili osobi koja u ime i za račun radi za kreditnu instituciju) u svrhu izvršenja novčane pošiljke.

Novčana pošiljka jest platna usluga pri kojoj se primaju novčana sredstva od platitelja, a nije otvoren račun za plaćanje na ime platitelja ili primatelja plaćanja, u svrhu prijenosa odgovarajućeg iznosa novčanih sredstava primatelju plaćanja ili drugom pružatelju platnih usluga za primatelja plaćanja i/ili se takva novčana sredstva primaju za primatelja plaćanja i stavljaju mu se na raspolaganje.

5. Red "2D barkod - Kreditni transfer"

Red "2D barkod - Kreditni transfer" prikazuje podatke o kreditnim transferima zadanim korištenjem 2D barkoda ili ostalih oblika skeniranja na papirnim nalogima za plaćanje koji su skenirani isključivo na šalterima kreditnih institucija (ili preko osobe koja u ime i za račun radi za izvještajnog obveznika), a izvor sredstava za plaćanje je gotov novac.

6. Red "2D barkod - Usluga plaćanja računa"

Red "2D barkod - Usluga plaćanja računa" prikazuje podatke o nalogima za plaćanje izvršenim u gotovom novcu radi izvršenja platne transakcije usluge plaćanja računa, a nalozi su zadani korištenjem 2D barkoda ili ostalih oblika skeniranja, koji su skenirani isključivo na šalterima kreditnih institucija (ili preko osobe koja u ime i za račun radi za kreditnu instituciju).

7. Red "Dnevno-noćni trezor - Gotov novac"

Red "Dnevno-noćni trezor - Gotov novac" prikazuje podatke o polaganju gotovog novca u dnevno-noćni trezor za odobrenje računa za plaćanje polagatelja koji vodi kreditna institucija.

Dnevno-noćni trezor jest samoposlužni uređaj koji se koristi za polog gotovog novca radi daljnje obrade i polaganja na račun za plaćanje.

8. Red "Bankomat/bankarski kiosk - Platna kartica"

Red "Bankomat/bankarski kiosk" prikazuje podatke o uplatama gotovog novca na svoj račun za plaćanje na bankomatu/bankarskom kiosku putem platne kartice.

Bankomat/bankarski kiosk jest elektromehanički uređaj koji omogućuje korisnicima platnih instrumenata podizanje i/ili polaganje gotovog novca, prijenos sredstava, korištenje usluge davanja informacija o stanju na transakcijskom računu i drugih usluga.

Pojam "Platna kartica" podrazumijeva platni instrument koji omogućuje njezinu imatelju izvršenje plaćanja robe i usluga bilo preko prihvatnog uređaja ili na daljinu i/ili koji omogućuje podizanje gotovog novca i/ili korištenje drugih usluga na bankomatu/bankarskom kiosku ili drugim uređajima.

9. Red "Uređaj za podizanje gotovog novca - Platna kartica"

Red "Uređaj za podizanje gotovog novca - Platna kartica" prikazuje podatke o uplatama gotovog novca na svoj račun za plaćanje na uređaju za podizanje gotovog novca putem platne kartice.

10. Red "Ostalo - Gotov novac"

Red "Ostalo - Gotov novac" prikazuje podatke o platnim transakcijama uplata gotovog novca u korist računa za plaćanje i ostalih "računa" koje su inicirane/izvršene na svim drugim mjestima ili korištenjem svih ostalih uređaja/sredstava/kanala koji nisu svrstani u neki od navedenih opisa načina plaćanja.

11. Red "Ostalo - Kreditni transfer"

Red "Ostalo - Kreditni transfer" prikazuje podatke o platnim transakcijama polaganja (uplata) gotovog novca u korist računa za plaćanje korisnika platne usluge kada ga obavlja osoba koja nije vlasnik niti punomoćnik tog računa za plaćanje, a koje su inicirane/izvršene na svim drugim mjestima ili korištenjem svih ostalih uređaja/sredstava/kanala koji nisu svrstani u neki od navedenih opisa načina plaćanja.

12. Red "Ostalo - Usluga plaćanja računa"

Red "Ostalo - Usluga plaćanja računa" prikazuje podatke o nalogima za plaćanje izvršenim u gotovom novcu radi izvršenja platne transakcije usluge plaćanja računa, a koje su inicirane/izvršene na svim drugim mjestima ili korištenjem svih ostalih uređaja/sredstava/kanala koji nisu svrstani u neki od navedenih opisa načina plaćanja.

13. Red "Ostalo - Novčana pošiljka"

Red "Ostalo - Novčana pošiljka" prikazuje podatke o platnim transakcijama predaje gotovog novca na svim drugim mjestima ili korištenjem svih ostalih uređaja/sredstava/kanala koji nisu svrstani u neki od navedenih opisa načina plaćanja, a radi izvršenja novčane pošiljke.

14. Red "Ostalo - Platna kartica"

Red "Ostalo - Platna kartica" prikazuje podatke o platnim transakcijama polaganja gotovog novca putem platne kartice na svim drugim mjestima ili korištenjem svih ostalih uređaja/sredstava/kanala koji nisu svrstani u neki od navedenih opisa načina plaćanja.